

Kỹ thuật cắt tỉa, tạo tán cho cây ổi Đài Loan

Kỹ thuật cắt tỉa, tạo tán cho cây ổi bởi đây là khâu quan trọng giúp cho cây có bộ khung vững chắc, tạo ra nhiều cành, nhánh hữu hiệu, tạo không gian mở giúp cho cây phát triển tối ưu.

Việc cắt tỉa bớt các cành vô hiệu, cành sâu bệnh sẽ tạo cho vườn cây thông thoáng giúp nhà vườn dễ chăm sóc, thu hoạch, hạn chế được sâu bệnh hại. Thông qua tạo hình, tỉa tán sẽ khống chế được chiều cao, đường kính tán và mật độ phù hợp để giúp cây sinh trưởng, phát triển tốt. Đặc biệt, việc cắt tỉa giúp điều chỉnh được thời vụ thu hoạch, nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm.

Việc cắt và tỉa cành nên thực hiện sau khi thu hoạch trái và trước khi bón phân cho cây ổi.

1. Định hình tán cây:

Ổi thuộc loại cây có chiều cao trung bình, cây tự nhiên có chiều cao từ 5-10m, cây có thể phân nhiều cành. Cây ổi ra hoa quả ở cành non, khi đốn tỉa, cành non ra nhiều, có thể chọn vị trí cho ra hoa, quả. Nếu không đốn tỉa, thân chính mọc thẳng, các cành bên không phát triển, ổi cho ít quả. Vì vậy, để cây ổi cho quả tốt và thuận tiện cho thu hái quả về sau thì cần cắt tỉa tạo hình, tạo tán và khống chế chiều cao cây phù hợp. Chiều cao cây 3-4 năm tuổi nên khoảng 1,5m; 5-6 năm tuổi cao 1,6-1,7m và 7-8 năm tuổi cao 2m. Có nhiều kiểu tạo tán cho cây ổi song nên tạo tán hình chữ Y.

2. Tỉa cành

Nên tỉa những cành như: cành vượt mọc đứng, bên trong tán; cành ốm yếu, bị sâu bệnh; cành khô; cành mọc quá gần mặt đất; cành mọc đan chéo nhau; cành già không còn khả năng cho quả; cành ở ngoài tán...

Mức độ tỉa cành tùy thuộc vào tình hình sinh trưởng, tuổi cây và mùa vụ để quyết định đốn đau hay cắt nhẹ. Cụ thể như sau:

+ *Cắt tỉa tạo hình giai đoạn kiến thiết cơ bản:*

Khi cây cao 45 – 60 cm, có trên 10 tầng lá (hoặc 10 cặp lá) thì ngắt ngọn để cây phát triển cành cấp 1. Mỗi cây tạo 3 - 4 cành cấp 1 phát triển đều theo các hướng. Khi cành cấp 1 dài 45 - 60 cm, tiến hành bấm ngọn để tạo cành cấp 2. Từ mỗi cành cấp 1 để 2 - 3 cành cấp 2. Tương tự, từ mỗi cành cấp 2 tạo 2-3 cành cấp 3. Từ cành cấp 3 trở đi không khống chế số lượng cành, tuy nhiên cần cắt tỉa để loại bỏ cành sâu bệnh, cành tăm, cành mọc vào trong, mọc giao nhau, mọc hướng thẳng đứng lên, rủ xuống đất hoặc cành quá dày...

+ *Cắt tỉa tạo hình thời kỳ kinh doanh:*

Ổi có thể ra hoa trái quanh năm, tuy nhiên để có sản lượng tập trung vào thời điểm nhất định, hạn chế sâu bệnh phá hại cũng như bán được giá cao, ổi được xử lý ra hoa đồng loạt. Trong điều kiện bình thường, hoa ổi nở vào tháng 3 - 4 và cho thu hoạch vào tháng 6 - 7. Tuy nhiên thời điểm này chất lượng quả ổi

Đài Loan kém, quả có vị chua do thời tiết bị mưa nhiều, giá thấp do cùng mùa thu hoạch với các loại hoa quả khác. Để nâng cao hiệu quả sản xuất cần điều chỉnh thời vụ thu hoạch để nâng cao chất lượng cũng như giá thành sản phẩm. Thời điểm điều chỉnh thu hoạch từ tháng 9 đến tháng 3, tháng 4 năm sau.

Với các vườn cây đã tạo được bộ khung tán ổn định, sau khi thu hoạch hết loạt quả chín vào tháng 2-3 dương lịch (Tết Nguyên đán) cần tiến hành cắt tỉa sớm để loại bỏ hoa, quả ra đợt tháng 3 - 4 (có thể để quả với số lượng vừa phải để rải vụ thu hoạch). Vị trí cành tỉa cách vị trí năm trước 1-2 cặp lá. Thông thường sau cắt 10-15 ngày, cây bắt đầu nảy mầm mới, sau khoảng 1,5 - 2 tháng cây phân hóa hoa (ra nụ) và cho thu hoạch sau 5-5,5 tháng (tính từ thời điểm cắt cành).

Trường hợp sau cắt tỉa, những cành mới có hướng thẳng đứng, các cành sau khi lộc già chưa phân hóa hoa thì dùng kéo bấm bỏ phần ngọn, chỉ để 3-5 cặp lá kép để kích thích ra hoa loạt tiếp theo và không chế chiều cao cây.

Đối với cành đã ra hoa, tạo quả, sau khi lá phát triển thành thực, quả đã đạt kích cỡ để bọ (đường kính 2,5- 3 cm), tiến hành ngắt bỏ phần ngọn, chỉ để lại 2-3 cặp lá kép từ vị trí để quả. Việc cắt tỉa được tiến hành liên tục khoảng 15 ngày/lần.

Với kỹ thuật trên có thể tạo ra hoa, quả liên tục, giúp cây phát triển khỏe hơn do không phải nuôi dưỡng nhiều thân lá, quả trong cùng một thời điểm.

3. Lưu ý:

- Không được để cây có hai cành chính đối xứng để tránh hiện tượng nứt đôi thân khi cây trưởng thành.

- Thường xuyên phát hiện chồi vượt, chồi mọc đâm xuyên vào phần giữa cây và cắt bỏ để không gây cạnh tranh dinh dưỡng, ánh sáng của cây.

- Những hoa và quả nhỏ sẽ ảnh hưởng đến chất lượng quả nên cần được tỉa bỏ thường xuyên. Với những cụm hoa mọc đôi nên giữ lại một hoa. Trường hợp hoa mọc ba nên giữ lại hoa nằm ở giữa và chỉ nên giữ lại 2 - 4 hoa trên 1 cành mang quả.

- Sau khi đậu quả nên tỉa bỏ những quả nhỏ, quả mọc sát nhau, chỉ nên giữ lại 1-2 quả tốt nhất. Trong 10 tháng đầu tiên sau trồng cần tỉa bỏ nụ và quả ra lứa đầu tiên.

- Sau khi thu hoạch cần tiến hành cắt tỉa những cành tăm, cành la, cành vượt, cành mọc quá cao, cành sâu bệnh, cành mọc ở dưới tán không cho quả hoặc quả nhỏ. Sau 1 năm thu hoạch tiến hành cắt tỉa cây về vị trí của năm trước (cách 1-2 cặp lá so với năm trước), sau 3 - 4 năm tiến hành đốn đầu để trẻ hóa cây 1 lần.

- Sau khi cắt cành xong cần kiểm tra, gọt nhẵn vết cắt. Chú ý: quét sơn, vôi hoặc một loại thuốc trừ nấm cho vết cắt có đường kính trên 1cm hoặc có thể dùng băng keo nilon cuốn vết cắt cành lại cho nước và sâu bệnh không tấn công vào vết thương.

- Không tiến hành cắt tã trong những ngày thời tiết mưa, ẩm độ cao, dễ gây nấm bệnh xâm nhiễm vào các vết cắt.